

2. Hakman A., Duditska S., Slobozhaninov A., Kovtun O. (2020). Ozdorovchyi vplyv zaniat akvafitnesom na orhanizm zhinok pershoho zriloho viku. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriya 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport)*, 20: (7(127), 33-37. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.7\(127\).06](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.7(127).06)

3. Hakman AV. (2021). *Teoretyko-metodychni zasady ozdorovcho-rekreatsiinoi rukhvoi aktyvnosti liudei pokhyloho viku [avtoreferat]*. Kyiv. 44 s.

4. Hovsievych A. H. Ivanov I. V. (2016). Osoblyvosti fizychnoho ta funktsionalnoho stanu zhinok pershoho zriloho viku u systemi ozdorovchoho trenuvannya. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. K. : Vyd-vo NPU im. M. P. Drahomanova. Vyp. 5 (75)16. C. 30–33.*

5. Kashuba V, Usychenko V, Bibik R. (2016). Suchasni pidkhody do korektsii porushen postavly zhinok pershoho zriloho viku zasobamy ozdorovchoho fitnesu. *Sportyvnyi visnyk Prydniprovia*. №3. S. 64–71 (a).

6. Kashuba VO, Honcharova NM, Tkachova AI, Prylutska TA. (2019). Osoblyvosti tilobudovy zhinok pershoho zriloho viku shcho zaimaiutsia akvafitnesom. *Sportyvnyi visnyk Prydniprovia*. №1. S. 97–105 (a).

7. Martyniuk O. (2016). Pokazately fizychnoho sostoiannya zhenshchyn, zanymaiushchysia ozdorovitelnoi aerobykoi. *Slobzhanskyi naukovo-sportyvnyi visnyk*. № 4 (54). – S. 73–78.

8. Masliak Y. P. (2015). Fizychnoe zdorove zhenshchyn molodoho y srednego vozrasta pod vliyaniem uprazhneniy step-aerobyky. *Pedahohika, psykhohohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannya i sportu*. № 10. S. 45–50.

9. Tivelik M.V., Hakman A.V., Medvid A.M. (2020). Teoretyko-metodolohichni zasady riznovydiv fitnesu dlia osib pokhyloho viku. *Innovatsiina pedahohika*. №22; S. 187-191.

10. Tkachova, A. (2018). Teoretychni zasady pobudovy fizkulturno-ozdorovchykh zaniat zhinok pershoho zriloho viku z urakhuvanniam prostoroivoi orhanizatsii yikhnoho tila. *Molodizhnyi naukovi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, (32), 43-49. <http://sportvisnyk.eenu.edu.ua/index.php/sportvisnyk/article/view/685>

11. Balatska L., Liasota T., Nakonechnyi I., Hakman A., Bezverkhnia H., Kljus O., Osadchenko T., Semenov A. (2020). *Motor activity of different social groups: Collective monograph*. Riga: Baltija Publishing. 104 p.

12. Eva Rýzková, Jana Labudov, Luboš Grznár, Matej Šmída (2018). Effects of aquafitness with high intensity interval training on physical fitness. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 18 Sup. issue 1, pp. 373 – 381.

13. Goncharova N., Kashuba V., Tkachova A., Khabinets T., Kostuchenko O., Pymonenko M. (2020). Correction of Postural Disorders of Mature Age Women in the Process of Aqua Fitness Taking Into Account the Body Type. *Teoriâ ta Metodika Fizičnogo Vihovannâ*, 20(3), 127-136.

14. Kashuba V., Andrieieva O., Hakman A., Grygus I., Smoleńska O., Ostrowska M., ... Zukow W. (2021). Impact of Aquafitness Training on Physical Condition of Early Adulthood Women. *Teoriâ ta Metodika Fizičnogo Vihovannâ*, 2021(2), 152-157.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2021.9(140).08

УДК: 796:617.572-053.8-085

Гончар Г. І.,

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, м. Умань

Булгакова Т. М.,

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри психології і педагогіки
Національного університету фізичного виховання і спорту України, м. Київ

Лазоренко С. А.,

доктор педагогічних наук, заслужений працівник фізичної культури та спорту,
заслужений тренер України з вільної боротьби,

доцент кафедри спортивних дисциплін та фізичного виховання
Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, м. Суми

Хоменко С. В.,

заслужений працівник фізичної культури і спорту, заслужений тренер України з тхеквондо ВТФ,
в.о. доцента кафедри фізичного виховання Сумського національного аграрного університету, м. Суми

Стасюк Р. М.

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри фізичного виховання та спорту
Сумського державного університету, м. Суми

КРИТЕРІЇ, РІВНІ СФОРМОВАНОСТІ ГОТОВНОСТІ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ ДО ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ КІНЕЗІОЛОГІЧНОГО ТЕЙПУВАННЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Відповідно до результатів теоретичних та емпіричних досліджень, на сьогодні прослідковується актуальність формування готовності фахівців фізичного виховання та спорту до використання методики кінезіологічного тейпування в професійній діяльності. Це сприятиме прискоренню процесів відновлення спортсменів на етапі їхньої фізичної терапії, а також забезпечить успішну змагальну діяльність.

Головною метою дослідження є визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності фахівців фізичного виховання та спорту до використання методики кінезіологічного тейпування в професійній діяльності (на прикладі тренерів, які спеціалізуються в однокористувачах). Під час дослідно-аналітичної роботи були використані наступні методи теоретичного дослідження: аксіоматичні, ідеалізацій, формалізацій, історичні і логічні, сходження від конкретного

тощо. В результаті теоретичного дослідження, членами науково-дослідної групи визначені «критерії» (мотиваційний, змістовий, аналітико-оцінний), відповідні їм прикладні «показники», «підходи» (діяльнісний, особистісно-зорієнтований, комплексний, системний, структурний) та «рівні» (високий, достатній, задовільний) сформованості готовності фахівців фізичного виховання та спорту до використання методики кінезіологічного тейпування в професійній діяльності.

Ключові слова: ерготерапія, кінезіологія, тейпування, тренери, критерії, педагогічне моделювання, рівні, фізичне виховання, фізична терапія.

Honchar Halyna, Bulhakova Tetiana, Lazorenko Serhii, Khomenko Serhii, Stasiuk Roman. Criteria, Levels of Readiness of Specialists of Physical Education and Sports to use the Technique of Kinesiological Taping in Professional activity. According to the Results of Theoretical and Empirical Research, today the urgency of forming the Readiness of Specialists in Physical Education and Sports to use the Technique of Kinesiological Taping in Professional activities. This will accelerate the recovery Process of athletes at the stage of their Physical Therapy, as well as ensure Successful Competitive activities.

The Main Purpose of Scientific Research is to determine the Criteria, Indicators and Levels of Readiness of Specialists in Physical Education and Sports to use the Technique of Kinesiological Taping in Professional activities (on the Example of coaches who Specialize in Martial Arts). During the Research and Analytical work, the following Methods of Theoretical Research were used: axiomatic, idealization, formalization, historical and logical, convergence from the concrete, and so on.

As a Result of Theoretical Research, members of the Research Group defined "Criteria" (motivational, semantic, analytical and evaluative), corresponding applied "Indicators", "Approaches" (activity, personality-oriented, complex, systemic, structural) and "Levels" (high, sufficient, satisfactory) Formation of Readiness of Specialists of Physical Education and Sports to use the Technique of Kinesiological Taping in Professional activity.

Keywords: Occupational Therapy, Kinesiology, taping, trainers, Criteria, Pedagogical Modeling, Levels, Physical Education, Physical Therapy.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. На сьогодні підготовка спортсменів високої кваліфікації потребує використання в системі їхньої багаторічної підготовки сучасних досягнень науки, техніки медицини тощо. Важливим також в річних циклах їхньої всебічної підготовки є використання прикладних педагогічних технологій, моделей, методик із технічними засобами навчання тощо.

Не менш важливим та необхідним є використання фахівцями фізичної підготовки та спорту в системі фізичного виховання здобувачів вищої освіти, а також спортсменів, які спеціалізуються, як в олімпійських так, і не олімпійських видах спорту ефективних програм фізичної терапії та ерготерапії, зокрема – методик кінезіологічного тейпування.

Сутність методики кінезіологічного тейпування полягає у припущенні, що периферичний рецептор на поверхні шкіри людини відноситься до нервової системи, отже структура клітини може впливати на відповідний сегмент спинного мозку. Аплікація на шкіру людини кінезіологічної стрічки стимулює її рецептори, які відповідним чином впливають на нервову систему. Таким чином, спортивне кінезіологічне тейпування доцільно розглядати як додатковий засіб оперативного та ефективного формування суглобо-м'язового відчуття, який сприяє покращенню управління рухами людини та забезпечує можливість відчуття, а також уявити м'язи, як відповідний орган отримання додаткової термінової інформації.

Відповідно до вище зазначеного, прослідковується актуальність формування готовності майбутніх тренерів-викладачів закладів вищої освіти, тренерів з видів спорту (фахівців фізичного виховання та спорту) до використання засобів, а також відповідної методики кінезіологічного тейпування в професійній діяльності. Це сприятиме прискоренню процесів відновлення атлетів на етапі їхньої фізичної терапії, а також забезпечить успішну змагальну діяльність. У свою чергу, визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності фахівців фізичного виховання та спорту до використання методики кінезіологічного тейпування в професійній діяльності у подальшому забезпечить якісне оцінювання їх професійних компетентностей, що на сьогодні є актуальним напрямом наукової розвідки.

Дослідження виконано відповідно до планів науково-дослідної роботи: кафедри теорії і методики фізичного виховання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету №3 Харківського національного університету внутрішніх справ – в межах сумісного наукового проєкту «Кінезіотейпування» (2020-2021 р. р.).

Аналіз останніх досліджень і публікацій у обраному напрямі наукової розвідки дозволив визначити низку учених: О. Хуртенко [1], Т. Чопик [2], І. Кузнецову [3] та інших фахівців (К. Ананченка, Ж. Бережну, О. Завальнюка, О. Корносенка, О. Хацаюка), які у своїх працях висвітлили актуальні питання організації освітнього процесу майбутніх тренерів (фахівців фізичного виховання та спорту). Теоретико-методичні положення викладені у роботах зазначених вище учених і практиків після відповідної модернізації (відповідно до вимог сьогодення) сприятимуть ефективному формуванню професійних компетентностей майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту.

У наукових працях провідних учених напряму професійної освіти фахівців фізичного виховання та спорту: К. Царенко [4], Н. Башавець, Б. Кіндзера, Ю. Таймасова, О. Зуб, В. Артеменка [5], О. Солодкої, Д. Ванюк, О. Кусовської, О. Кусовського, С. Карпенка [6] та інших учених і практиків (М. Акілової, О. Завальнюк, Т. Поліщук, Т. Самойленко, С. Старченко) – визначаються ефективні методики, програми (педагогічні моделі, технології), які забезпечують підвищення кваліфікації діючих тренерів з олімпійських та неолімпійських видів спорту, а також викладачів фізичного виховання в системі їхньої післядипломної освіти.

Достатньо вагомими і інформативними є напрацювання учених: Ю. Курнишева [7], Г. Омок [8], Л. Денисової [9] та інших спеціалістів напряму фізичного виховання різних груп населення (Т. Гармаш, В. Сікори, О. Татаріна, А. Фастівця, О. Щербака), у яких окреслена проблематика визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності фахівців фізичного виховання та спорту до професійної діяльності. Окремі елементи теоретичних положень запропонованих вище

ученими і практиками можуть бути використані під час теоретичного дослідження у обраному напрямі наукової розвідки.

Корисними та важливими для подальшої дослідно-експериментальної роботи є наукові здобутки учених: К. Касе, J. Wallis, Т. Касе [10], О. Баса [11], А. Істоміна, А. Сушецької, О. Резуненка [12] та інших фахівців напряму фізичної терапії (П. Рибалки, Л. Русин, Ф. Суботіна, А. Тіткової, І. Шанти, В. Шемчука) – у яких акцентується увага на використанні методик кінезіологічного тейпування спортсменів (представників різних груп населення) в системі їхньої фізичної терапії (ерготерапії).

Підсумовуючи результати аналізу науково-методичної та спеціальної літератури, членами науково-дослідної групи (Г. Гончар, Т. Булгакова, О. Хацаюк, С. Лазоренко, С. Хоменко, Р. Стасюк) встановлено, що питанням визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності фахівців фізичного виховання та спорту до використання методики кінезіологічного тейпування в професійній діяльності присвячено недостатню кількість науково-методичних праць, що потребує подальших наукових розвідок та підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямі дослідження.

Мета статті. Головною метою дослідження є визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності фахівців фізичного виховання та спорту до використання методики кінезіологічного тейпування в професійній діяльності (на прикладі тренерів, які спеціалізуються в одноборствах).

Для досягнення мети дослідження планувалося вирішити наступні завдання:

- провести моніторинг Інтернет-джерел, аналіз спеціальної науково-методичної літератури у напрямі організації освітнього процесу майбутніх тренерів (фахівців фізичного виховання та спорту);
- проаналізувати існуючі методики, програми (педагогічні моделі) організації системи підвищення кваліфікації (самостійної роботи) діючих тренерів;
- провести аналіз спеціальної науково-методичної та довідкової літератури у напрямі визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності фахівців фізичного виховання та спорту до професійної діяльності;
- здійснити аналіз науково-методичної літератури у напрямі використання методик кінезіологічного тейпування спортсменів (представників різних груп населення) в системі їхньої фізичної терапії (ерготерапії).

Методи дослідження. Під час дослідно-аналітичної роботи були використані наступні методи теоретичного дослідження: аксіоматичні, ідеалізації, формалізації, історичні і логічні, сходження від конкретного тощо. Крім цього було використано власний досвід організації системи фізичної терапії та ерготерапії представників різних груп населення, а також досвід кінезіологічного тейпування спортсменів, які спеціалізуються в одноборствах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження організовано у два етапи (січень – травень 2020 р.). Упродовж першого етапу теоретичного дослідження (січень – лютий 2020 р.) членами науково-дослідної групи (НДГ) проведено аналіз спеціальної науково-методичної та довідкової літератури (моніторинг Інтернет-ресурсів). Проаналізувавши отримані результати, членами НДГ скореговано план подальшої дослідно-аналітичної роботи.

У динаміці другого етапу дослідження (березень – травень 2020 р.) членами НДГ проведено аналіз спеціальної науково-методичної та довідкової літератури у напрямі особливостей визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності тренерів, які спеціалізуються в одноборствах до використання методики кінезіологічного тейпування в професійній діяльності.

Відповідно до положення про систему міжнародних стандартів ISO [13], «критерій – є мірою відображення цілісності властивості об'єкта, що забезпечує його існування; ідеал, який відображає вищий, досконалий рівень явища, яке підлягає вивченню (дослідженню); методологічний інструментарій управління якістю освіти тощо» [13]. Відповідно до тлумачення словника української мови «показник означає – свідчення, доказ, ознака чого-небудь; наочні дані про результати якоїсь роботи, якогось процесу; дані про досягнення в чому небудь; те саме, що показчик; показник степеня (цифра чи літера, що вказує, до якого степеня підноситься число або вираз» [14].

З точки зору педагогічної науки визначення поняття «критерій» – розуміє об'єктивну ознаку, відповідно до якої здійснюється оцінка, чи оцінювання процесу (явища), яке досліджується, а також ступеню його розвитку (сформованості) у досліджуваних індивідів, або сукупність відповідних якостей явища (феномена), які відображають його сутність та структуру, тому підлягають об'єктивній та виваженій оцінці.

В процесі наукового пошуку, членів НДГ привернули увагу наукові праці: В. Кисельова, О. Приймакова, П. Рибалки, С. Хоменка, В. Шемчука та інших провідних учених і практиків. Відповідно до теоретико-методичних поглядів зазначених вище фахівців (педагогічної та спортивної науки) у напрямі визначення сутності та структури «критерію» вважаємо, що його змістова характеристика напряму залежить від об'єкту дослідження. У свою чергу, «аналіз» доцільно розглядати як специфічний (прикладний) науково-методичний інструментарій управління якістю оволодіння тренерами (фахівцями фізичного виховання та спорту), які спеціалізуються в одноборствах технологіями фізичної терапії (ерготерапії), зокрема методикою кінезіологічного тейпування спортсменів. Варто також зауважити, що «аналіз» у зазначених обставинах є підґрунтям об'єктивного оцінювання сформованості професійних компетентностей тренерів, який напряму впливає на систему багаторічної підготовки спортсменів, а також на їх змагальну діяльність.

Враховуючи вище викладене доцільно констатувати, що «критерій сформованості готовності тренерів, які спеціалізуються в одноборствах до використання методики кінезіологічного тейпування в професійній діяльності» – це еталон для визначення та оцінки дійсного його стану, який є сукупністю ознак для висновку про ступінь відповідності фактичного рівня сформованості зазначеної вище «готовності» встановленим вимогам (згідно медичних рекомендацій, а також відповідно до особливостей та специфіки методики кінезіологічного тейпування різних частин тіла людини).

Проведений на першому етапі дослідження аналіз науково-методичної та спеціальної літератури у обраному напрямі наукової розвідки [1, 3, 5, 10-12] дозволив нам виділити рівнозначні для фахівців фізичного виховання та спорту «критеріїв оцінювання»: мотиваційного, змістового й аналітико-оцінного, що також збігається із науковими поглядами провідних учених і практиків (Л. Гуніної, Н. Височіної, П. Рибалки, В. Старости, А. Турчинова, В. Шемчука). Варто також зауважити, що кожен «критерій» вимагає певного об'єктивного оцінювання за низкою показників.

Відповідно до вище зазначеного вважаємо, що зміст «критерію» за своїм об'ємом є більш ширшим ніж зміст «показника». У свою чергу, «показник» є складовою частиною «критерію», тому ступінь його прояву, якісна характеристика (сформованість), а також визначеність «критерію» виражається відповідними кількісними «показниками». Варто також підкреслити, що «показники» є рушійною силою під час діагностування, тому «показник» є відображенням (свідченням, ознакою, доказом) та ефективним інструментом об'єктивної оцінки досягнень процесів, а також явищ які підлягають теоретичним і емпіричним дослідженням.

Надалі, відповідно до плану теоретичного дослідження членами НДГ здійснено визначення основних «показників» зазначених вище «критеріїв». З цієї метою розроблено прикладну таблицю (табл. 1), яка розкриває зміст та структуру «критеріїв», а також «показників» у обраному напрямі наукової розвідки.

Таблиця 1

«Критерії, показники» сформованості готовності тренерів, які спеціалізуються в одноборствах до використання методики кінезіологічного тейпування в професійній діяльності

№ з/п	«Критерії»	«Показники»
1.	мотиваційний	Прояв інтересу до: засобів фізичної терапії (ерготерапії), методики кінезіологічного тейпування та бажання реалізації у професійній діяльності. Ціннісна орієнтація на оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками використання методики кінезіологічного тейпування спортсменів на різних етапах їхньої багаторічної підготовки. Мотивація до досконалого оволодіння методикою аплікацій сертифікованих кінезіологічних стрічок. Формування рухових навичок (тактильної чутливості) необхідних для якісного забезпечення кінезіологічного супроводу
		спортсменів із використанням сертифікованих кінезіологічних тейпів.
2.	змістовий	Професійна свідомість, самосвідомість, самомотивація. Теоретичні знання, практичні навички, досвід багаторічної підготовки атлетів високої спортивної кваліфікації. Формування прикладних умінь та практичних навичок (діагностичних, організаційних тощо), які забезпечують терапевтичний ефект кінезіологічного тейпування. Формування мотиву, який виникає з потреби індивіда та закінчується його спонуканням до якісного опанування методикою кінезіологічного тейпування, яка забезпечує ефективне виконання тренувальних завдань та успішну змагальну діяльність атлетів (на різних етапах багаторічної підготовки).
3.	аналітико-оцінний	Здібності до самоаналізу, сформовані професійні компетентності, які забезпечують самооцінювання та саморегуляцію під час організації заходів фізичної терапії (ерготерапії) із використанням методики кінезіологічного тейпування (в системі річної підготовки, а також під час безпосередньої участі спортсменів на змаганнях вищих рангів). Самовдосконалення та саморозвиток на різних етапах фізичної терапії спортсменів із використанням методики кінезіологічного тейпування. Самокритичність, здатність до прийняття виважених та обґрунтованих ризикових рішень в екстремальних умовах змагальної діяльності атлетів (різних умовах навчально-тренувального процесу, зборової підготовки тощо). Готовність до конструктивного діалогу (консультацій) із досвідченими тренерами, фахівцями фізичної терапії (ерготерапії), спеціалістами кінезіологічного тейпування тощо. Уміння контролювати власний психофізичний стан та стан атлетів, яким рекомендується кінезіологічне тейпування на етапі їхньої фізичної терапії. Здібності до організації заходів фізичної терапії (ерготерапії) із використанням сучасних методик кінезіологічного тейпування у різних умовах (екстремальних) змагальної та навчально-тренувальної діяльності спортсменів.
<p>Авторська розробка: Г. Гончар, О. Хацаюк, Т. Булгакова, С. Лазоренко, С. Хоменко, В. Шемчук, Р. Стасюк (<u>примітка</u>: таблиця є уніфікованою і може бути використана тренерами, іншими фахівцями фізичного виховання та спорту в професійній діяльності)</p>		

Членами НДГ очікується, що використання у професійній діяльності тренерів, які спеціалізуються в одноборствах (фахівців фізичного виховання та спорту) засобів фізичної терапії (ерготерапії) із методиками кінезіологічного тейпування спортсменів зазначених у табл. 1 «критеріїв», а також прикладних форм, моделей, технологій тощо, сприятиме стійкому формуванню професійних компетентностей, які забезпечують успішну змагальну діяльність спортсменів. Крім цього, для досягнення головної мети дослідження нами планується використання наступних способів коригуючих технік кінезіологічного тейпування: лімфатична корекція «тунелювання», зв'язкова-сухожилна корекція «тиск», фасціальна корекція «утримання»,

механічна корекція, послаблююча корекція «ліфтинг», функціональна корекція «пружинування». Також членами НДГ планується, під час подальшого емпіричного дослідження розробити та апробувати методику кінезіологічного тейпування самбістів-ветеранів із травмами колінного суглобу в системі їхньої фізичної терапії (у річному циклі підготовки).

Таким чином, доцільним є висновок, що для будь-якого «критерію» характерним є наявність відповідних «показників», які відображають найбільш важливі та інформативні властивості (характеристики) «об'єкту», що забезпечують його існування.

Наступним блоком другого етапу теоретичного дослідження передбачалося визначення ефективних «підходів». Відповідно до результатів попередніх емпіричних досліджень [2, 4, 6, 11], членами НДГ встановлено, що найбільш дієвими та ефективними підходами для досягнення мети дослідження та з метою розроблення майбутньої методики «кінезіологічного тейпування самбістів-ветеранів із травмами колінного суглобу в системі їхньої фізичної терапії» є: діяльнісний, особистісно-зорієнтований, комплексний, системний, а також структурний «підходи».

Крім цього, відповідно до результатів попередніх досліджень у обраному напрямі наукової розвідки [6, 8, 10-12] пропонуємо до використання в системі оцінювання готовності фахівців фізичного виховання та спорту до використання методики кінезіологічного тейпування в професійній діяльності наступних «рівнів»: високого, достатнього та задовільного.

Таким чином, членами НДГ встановлено, що на сьогодні в освітньому процесі майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту, системі професійної підготовки (самостійної роботи, підвищення кваліфікації тощо) діючих тренерів з олімпійських та не олімпійських видів спорту відпрацьовані прикладні та науково-обґрунтовані дидактичні принципи, які відображають специфічні та закономірні особливості формування професійних компетентностей.

Висновки і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. В результаті теоретичного дослідження членами науково-дослідної групи визначені «критерії», «показники» та «рівні» сформованості готовності фахівців фізичного виховання та спорту до використання методики кінезіологічного тейпування в професійній діяльності (на прикладі тренерів, які спеціалізуються в одноборствах).

Нами також очікується, що використання отриманих результатів на подальших етапах дослідження сприятиме:

- засвоєнню критеріїв оцінки ефективності кінезіотейпування, а також сформованості навичок діагностики функціонального стану спортсменів;

- ознайомленню фахівців фізичного виховання та спорту з поняттям кінезіотейпування, його формами, видами та класифікацією;

- формуванню у фахівців фізичного виховання та спорту, зокрема тренерів, які спеціалізуються в одноборствах: знань, умінь, компетентностей необхідних для вирішення завдань професійної діяльності з використанням сучасної методики кінезіологічного тейпування (інших засобів фізичної терапії, ерготерапії) у відновному лікуванні травм та захворювань опорно-рухового апарату (нервової системи, після хірургічних втручань) спортсменів різної спортивної кваліфікації;

- формуванню навичок з проведення методики кінезіотейпування, завдяки знанням принципів: раціонального вибору оптимальної техніки застосування кінезіотейпування в професійній діяльності; кінезіотейпування при захворюваннях та пошкодженнях опорно-рухового апарату тощо;

- формуванню умінь (практичних навичок): раціонально поєднувати методику кінезіологічного тейпування з іншими засобами та методиками фізичної терапії; гармонійно співпрацювати з іншими фахівцями фізичного виховання та спорту (фахівцями системи охорони здоров'я); підвищення кваліфікації на спеціалізованих курсах, тренінгах семінарах тощо, а також самостійно (в системі самоосвіти); надавати консультативні послуги на різних рівнях.

Результати теоретичного дослідження впроваджені у систему самостійної роботи тренерів (фахівців фізичного виховання та спорту), які спеціалізуються в одноборствах: Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка та Харківського національного університету внутрішніх справ. Перспективи подальших досліджень у обраному напрямі наукової розвідки передбачають розроблення методики кінезіологічного тейпування одноборців-ветеранів із травмами колінного суглобу.

Література

1. Хуртенко О.В. Формування у майбутніх організаторів-тренерів психологічної готовності до прийняття рішень у екстремальних ситуаціях: автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.09. Хмельницький, 2008. 22 с.
2. Чопик Т.В. Дієвість педагогічних умов і моделі розвитку професійної компетентності майбутніх тренерів викладачів у процесі фахової підготовки. *Науковий вісник Чернівецького університету імені Юрія Федьковича*. Чернівці, 2013. – Вип. 654. С. 192-199.
3. Кузнецова І.Ю. Формування готовності майбутніх тренерів зі східних одноборств до професійної діяльності в дитячо-юнацьких спортивних школах: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Дніпро, 2020. 23 с.
4. Царенко К.В. Розвиток професійно-педагогічної компетентності тренерів-викладачів ДЮСШ у процесі підвищення кваліфікації: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Запоріжжя, 2017. 23 с.
5. Башавець Н.А., Кіндзер Б.М., Таймасов Ю.С., Зуб О.В., Артеменко В.В. Удосконалення професійних компетентностей тренерів з одноборств. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2020. – Вип. 73 (Т. 1). С. 47-53.
6. Солодка О.В., Ванюк Д.В., Кусовська О.С., Кусовський О.О., Карпенко С.І. Програма формування професійних компетентностей тренерів з одноборств у системі самоосвіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2021. – Вип. 76 (Т. 3). С. 32-38.
7. Курнишев Ю.А. Педагогічні умови професійного саморозвитку майбутніх учителів фізичної культури: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2017. 249 с.
8. Омок Г.А. Підготовка майбутніх бакалаврів з фізичної культури та спорту до професійно-педагогічної діяльності в

умовах ПТНЗ: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Запоріжжя, 2020. 254 с.

9. Денисова Л.В. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій: дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2020. 577 с.

10. Kase K., Wallis J., Kase T. Clinical Therapeutic Applications of the Kinesio Taping Method : Guidelines. Masthead St NE, USA : Kinesio, 2013. 198 p.

11. Бас О. Кінезіологічне тейпування, як засіб фізичної терапії при лімфостазі. *Вісник Прикарпатського університету (фізична культура)*. Івано-Франківськ, 2021. – № 27 (28). С. 13-17.

12. Істомін А.Г., Сушецька А.С., Резуненко О.В. Кінезіологічне тейпування (методичні вказівки до проведення практичного заняття магістрів 2-го курсу IV мед. фак-ту): метод. реком. Харків : ХНМУ, 2020. 24 с.

13. International Organization for Standardization ISO Central Secretariat (Vernier, Geneva, 2021): [Electronic resource]. Access mode: <https://www.iso.org/standards.html>.

14. Словник української мови (Академічний тлумачний словник, 2021): [електронний ресурс]. Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/pokaznyk>.

References

1. Hurtenko O. Formation of future organizers-trainers of psychological readiness to make decisions in extreme situations: abstract diss. ... candid. of Psycholog. Sciences: 19.00.09. Khmelnytskyi, 2008. 22 p.

2. Chopyk T. Effectiveness of pedagogical conditions and models of development of professional competence of future trainers of teachers in the process of professional training. Scientific Bulletin of Yuri Fedkovych University of Chernivtsi. Chernivtsi, 2013. – Issue 654. p. 192-199.

3. Kuznetsova I. Formation of readiness of future coaches in oriental martial arts for professional activity in children's and youth sports schools: abstract diss. ... candid. of Pedagog. Sciences: 13.00.04. Dnipro, 2020. 23 p.

4. Tsarenko K. Development of professional and pedagogical competence of coaches-teachers of CYSS in the process of professional development: abstract diss. ... candid. of Pedagog. Sciences: 13.00.04. Zaporizhzhia, 2017. 23 p.

5. Bashavets N., Kindzer B., Taimasov Y., Zub O., Artemenko V. Improving the professional competencies of martial arts coaches. Pedagogy of formation of creative personality in higher and general education schools. Zaporozhye, 2020. – № 73 (Т. 1). p. 47-53.

6. Solodka O., Vanyuk D., Kusovska O., Kusovsky O., Karpenko S. The program of formation of professional competencies of martial arts coaches in the system of self-education. Pedagogy of formation of creative personality in higher and general education schools. Zaporozhye, 2021. – № 76 (Т. 3). p. 32-38.

7. Kurnyshev Y. Pedagogical conditions of professional self-development of future teachers of physical culture: diss. ... candid. of Pedagog. Sciences: 13.00.04. Kyiv, 2017. 249 p.

8. Omok G. Preparation of future bachelors in physical culture and sports for professional and pedagogical activity in the conditions of VTEI: diss. ... candid. of Pedagog. Sciences: 13.00.04. Zaporizhzhia, 2020. 254 p.

9. Denisova L. Theoretical and methodological principles of professional training of future masters of physical culture and sports with the use of information and communication technologies: doc. ... diss. of Pedagog. Sciences: 13.00.04. Kyiv, 2020. 577 p.

10. Kase K., Wallis J., Kase T. Clinical Therapeutic Applications of the Kinesio Taping Method : Guidelines. Masthead St NE, USA : Kinesio, 2013. 198 p.

11. Bass O. Kinesiological taping as a means of physical therapy for lymphostasis. Bulletin of the Precarpathian University (physical culture). Ivano-Frankivsk, 2021. – № 27 (28). p. 13-17.

12. Istomin A., Sushetska A., Rezunencko O. Kinesiological taping (methodical instructions for the practical training of masters of the 2nd year of the IV medical faculty) : Guidelines, Kharkiv: KNMU, 2020. 24 p.

13. International Organization for Standardization ISO Central Secretariat (Vernier, Geneva, 2021): [Electronic resource]. Access mode: <https://www.iso.org/standards.html>.

14. Dictionary of the Ukrainian language (Academic explanatory dictionary, 2021): [Electronic resource]. Access mode: <http://sum.in.ua/s/pokaznyk>.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2021.9(140).09

Гончаров О.Г.,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент кафедри медичних дисциплін та охорони здоров'я
Харківської державної академії фізичної культури, м.Харків.

СТАН ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ» ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АКАДЕМІЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Стан здоров'я студентів спеціалізації «фізична терапія» Харківської державної академії фізичної культури. Мета: провести аналіз стану здоров'я студентів, які навчаються у харківській державній академії фізичної культури на спеціальності «Фізична терапія». Матеріал і методи: дослідження було проведено на базі кафедри медичних дисциплін та охорони здоров'я Харківської державної академії фізичної культури. До дослідження було залучено 90 здобувачів освіти з яких 49 студенток та 41 студент. Стан здоров'я здобувачів освіти вивчався за методикою Г. Л. Апанасенка. Результати: до групи безпечно рівня здоров'я було віднесено тільки 4,08% здобувачів освіти, інші — 95,92% студентів перебувають за межами безпечно рівня. Частка значень індексу Кетле, що відповідають гармонічній статури, склала 83,93 % юнаків і 30,61 % дівчат. Середні значення індексу Робінсона спостерігалися у 51,22 % юнаків і 48,98% дівчат.